

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

RESOLUCIÓ del procediment de tutela de drets núm. 49/2013, instat per XXX contra la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Antecedents

Primer.- En data 23/07/2013 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, la reclamació que inicià el present procediment, per la presumpta desatenció del dret d'accés a les seves dades de caràcter personal que havia exercit prèviament davant el Centre Penitenciari Quatre Camins (en endavant, CPQC) de la Direcció General de Serveis Penitenciaris (en endavant, DGSP) del Departament de Justícia.

La persona reclamant aportava còpia de la resposta de data 15/04/2013 que el CPQC li hauria efectuat respecte la sol·licitud d'accés al seu expedient penitenciarí complet. En aquesta resposta, el CPQC li comunicava el següent: *"Per tal de resoldre la vostra petició de data 10/04/2013 en la que demaneu còpia de la totalitat dels informes que obren en el vostre expedient penitenciarí,*

D'acord amb l'art. 27.2 paràgraf segon, del Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/99, de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, aprovat pel RD 1720/2007, de 21 de desembre, que habilita al responsable del fitxer, quan raons de complexitat especial ho justifiquin, per sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vulgui exercir el dret d'accés tot facilitant-li a aquest efecte una relació de tots els fitxers,

En atenció a la complexitat especial que es justifica pel fet que el vostre expedient penitenciarí està format per (...) pàgines,

Us lliurem una còpia de l'índex de vicissituds del vostre expedient penitenciarí, a fi i efecte que especifiqueu els documents respecte dels quals voleu exercir el dret d'accés.(...)"

La persona aquí reclamant manifesta la seva disconformitat amb aquesta resposta del CPQC, i en la seva reclamació sol·licita a aquesta Autoritat que *"ordene la entrega de TODO MI EXPEDIENTE (...) que me lo pueden entregar digitalizado o con folios, que lo pago yo si es necesario"*.

Segon.- D'acord amb l'article 117 del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, RLOPD i LOPD, respectivament), per mitjà d'ofici de data 25/07/2013 es va donar trasllat de la reclamació a la DGSP per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

Tercer.- El termini concedit s'ha superat amb escreix sense que la DGSP hagi formulat al·legacions.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Quart.- El fitxer que empararia el tractament de dades objecte d'aquest procediment, seria el denominat "*Població reclusa als centres penitenciaris de Catalunya*", creat mitjançant l'Ordre JUS/86/2007, de 10 d'abril, per la qual es regulen els fitxers que contenen dades de caràcter personal gestionats pel Departament de Justícia publicat al DOGC núm. 4866, de 20/04/2007, que ha estat modificada per l'Ordre JUS/185/2013, de 30 de juliol, per la qual es regulen els fitxers que contenen dades de caràcter personal gestionats pel Departament de Justícia publicat al DOGC núm. 6434, de 07/08/2013. Aquest fitxer té per finalitat "*la gestió integral de la població reclusa de Catalunya en relació amb la política global penitenciària i de rehabilitació.*" L'òrgan responsable del fitxer és la DGSP del Departament de Justícia.

Fonaments de Dret

Primer.- És competent per resoldre aquest procediment la Directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

Segon.- L'article 15 de la LOPD, en relació amb el dret d'accés, determina el següent:

- 1. L'interessat té dret a sol·licitar i obtenir gratuïtament informació de les seves dades de caràcter personal sotmeses a tractament, l'origen de les dades i les comunicacions efectuades o que es prevegin fer.*
- 2. La informació es pot obtenir mitjançant la mera consulta de les dades per mitjà de la visualització, o la indicació de les dades que són objecte de tractament mitjançant escrit, còpia, telecòpia o fotocòpia, certificada o no, en forma llegible i intel·ligible, sense utilitzar claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.*
- 3. El dret d'accés a què es refereix aquest article només pot ser exercit a intervals no inferiors a dotze mesos, llevat que l'interessat acrediti un interès legítim a aquest efecte, cas en què el poden exercir abans."*

Per la seva banda, l'article 27 del RLOPD, en el seu apartat primer i segon disposa el següent respecte al dret d'accés:

- 1. El dret d'accés és el dret de l'afectat a obtenir informació sobre si les seves pròpies dades de caràcter personal estan sent objecte de tractament, la finalitat del tractament que, si s'escau, s'estigui realitzant, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes d'aquestes dades.*
- 2. En virtut del dret d'accés, l'afectat pot obtenir del responsable del tractament informació relativa a dades concretes, a dades incloses en un determinat fitxer, o a totes les seves dades sotmeses a tractament.*

No obstant això, quan raons de complexitat especial ho justifiquin, el responsable del fitxer pot sol·licitar de l'afectat que especifiqui els fitxers respecte dels quals vulgui exercir el dret d'accés, i a aquest efecte li ha de facilitar una relació de tots els fitxers."

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Així mateix, també sobre el dret d'accés, l'article 29 del RLOPD estableix el següent:
"1. El responsable del fitxer ha de resoldre sobre la sol·licitud d'accés en el termini màxim d'un mes a comptar de la recepció de la sol·licitud. Transcorregut el termini sense que de forma expressa es respongui a la petició d'accés, l'interessat pot interposar la reclamació que preveu l'article 18 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre.

En cas que no disposi de dades de caràcter personal dels afectats, igualment els ho ha de comunicar en el mateix termini.

2. Si la sol·licitud és estimada i el responsable no acompanya la seva comunicació amb la informació a què es refereix l'article 27.1, l'accés s'ha de fer efectiu durant els deu dies següents a la comunicació esmentada.

3. La informació que es proporcioni, sigui quin sigui el suport en què es faciliti, s'ha de donar de manera llegible i intel·ligible, sense que es facin servir claus o codis que requereixin l'ús de dispositius mecànics específics.

La informació ha d'incloure totes les dades de base de l'afectat, les resultants de qualsevol elaboració o procés informàtic, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades, els cessionaris de les dades i l'especificació dels concrets usos i finalitats per als quals es van emmagatzemar les dades."

A l'últim, l'article 18 de la LOPD, referent a la tutela dels drets d'accés, rectificació, oposició i cancel·lació, estableix en els seus apartats 1 i 2 el següent:

"1. Les actuacions contràries al que disposa aquesta Llei poden ser objecte de reclamació pels interessats davant l'Agència de Protecció de Dades, en la forma que es determini per reglament.

2. L'interessat al qual es denegui, totalment o parcialment, l'exercici dels drets d'oposició, accés, rectificació o cancel·lació, ho pot posar en coneixement de l'Agència de Protecció de Dades o, si s'escau, de l'organisme competent de cada comunitat autònoma, que s'ha d'assegurar de la procedència o improcedència de la denegació."

En consonància amb l'anterior, l'article 16.1 de la Llei 32/2010, disposa:

"1. Les persones interessades a les quals es denegui, en part o totalment, l'exercici dels drets d'accés, de rectificació, de cancel·lació o d'oposició, o que puguin entendre desestimada llur sol·licitud pel fet de no haver estat resolta dins el termini establert, poden presentar una reclamació davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades."

Tercer.- Una vegada assentat l'anterior, convé analitzar el fons de la reclamació, és a dir, si la resposta donada per la DGSP –a través del CPQC- a la sol·licitud de l'ara reclamant, s'ajustava als preceptes transcrits al fonament de dret anterior.

Com a punt de partida cal tenir en compte que els articles 15 de la LOPD i 27.1 del RLOPD configuren el dret d'accés com el dret de l'afectat a obtenir informació sobre les seves pròpies dades personals que estan sent objecte de tractament i, si s'escau, sobre la finalitat del tractament, així com la informació disponible sobre l'origen de les dades esmentades i les comunicacions realitzades o previstes.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

El dret d'accés és un dret personalíssim, i constitueix una de les facultats essencials que integren el dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal. Tal com ja s'ha avançat, mitjançant el dret d'accés el titular de les dades pot conèixer quines dades sobre la seva persona són objecte de tractament. A més, aquest dret podria ser la base de l'exercici d'altres drets, com ara els de cancel·lació, rectificació o oposició.

És per això que les limitacions a aquest dret d'accés han de ser les mínimes atès que mitjançant el seu exercici es garanteix l'efectivitat del dret fonamental a la protecció de dades de caràcter personal.

En el cas present, la DGSP –a través del CPQC- va contestar a la sol·licitud d'accés de la persona aquí reclamant al seu expedient penitenciari, a través d'escrit de data 15/04/2013, el contingut del qual s'ha transcrit a l'antecedent primer. En essència, la DGSP invocava raons de complexitat –en concret el volum ingent de l'expedient- per denegar la sol·licitud de còpia de tot l'expedient, i li facilitava un "*índex de vicissituds*" per tal que especificués els documents concrets als quals volia accedir.

Aquesta resposta de la DGSP sembla que intentava ajustar-se al criteri adoptat per aquesta Autoritat en reclamacions precedents d'accés a l'expedient penitenciari, davant les dificultats expressades pel propi Departament de Justícia a l'hora de fer efectiu el dret d'accés exercit pels interns respecte els seus expedients penitenciaris, atès el volum ingent que en alguns casos poden tenir aquests tipus d'expedients. En efecte, en aquests casos precedents l'Autoritat s'ha pronunciat en el sentit que aquestes eventuais dificultats no poden justificar la denegació del dret d'accés ni la seva obstaculització, però sí que és acceptable acudir a alguna alternativa que permetés satisfer el dret d'accés exercit pels interns, i que al seu torn tingués en compte també la realitat a la qual es refereix el Departament. Així, una alternativa vàlida podria ser la de permetre l'accés visual a tot l'expedient penitenciari per tal que l'afectat concretés els documents als quals pretén accedir, opció que es podria considerar ajustada a allò que determina l'article 28.1.e) del RLOPD, el qual preveu la possibilitat que el responsable del fitxer pugui articular un sistema diferent dels previstos en les lletres anteriors del mateix precepte, sempre que aquest sigui adequat a la configuració o implantació material del fitxer. Val a dir que aquesta solució no està expressament prevista a la normativa de protecció de dades per a un cas com el present, ja que l'opció de l'art. 27.2 del RLOPD vincula les raons de complexitat a l'existència d'una pluralitat de fitxers, circumstància que en puritat no es dona en el present cas. No obstant això, es pot considerar que la solució apuntada sí estaria en sintonia amb l'esperit del precepte esmentat.

Succeeix però que en el present cas la DGSP no va facilitar a l'afectat l'accés visual a tot el seu expedient, sinó que li va proporcionar un índex del contingut, a fi que especificués els documents concrets als quals volia accedir, opció que tot i no ser estrictament equiparable a la de l'accés visual a tota la informació personal de l'expedient (perquè les anotacions que figuren a l'índex són merament enunciatives del tipus de document), es pot considerar també vàlida en principi, tenint en compte les dificultats assenyalades per la DGSP, derivades del volum ingent de documents que integren l'expedient personal de l'aquí reclamant. En efecte, en casos com aquest en què la documentació i/o informació personal a la qual es pretén accedir és

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

molt voluminosa, certament aquesta opció de facilitar un índex a fi que l'afectat concretés els documents i/o informació als que vol accedir, sembla una alternativa raonable i proporcionada, i que molt probablement donaria satisfacció a la majoria de peticions formulades, sempre i quan la persona afectada adopti també una actitud de col·laboració, fugint de posicions extremes.

Ara bé, aquesta solució que en principi podria resultar vàlida, no satisfà a l'aquí reclamant. En efecte, en la seva reclamació formulada davant l'Autoritat, ha manifestat de forma expressa i oberta que vol obtenir una còpia de tot el seu expedient, ja sigui digitalitzada o en suport paper, i afegeix que *"lo pago yo si es necesario"*. Aquestes consideracions i pretensió de l'aquí reclamant s'han traslladat a la part reclamada en el tràmit d'audiència, de tal manera que la DGSP n'ha tingut coneixement, sense que hagi formulat cap al·legació al respecte, i en particular no ha manifestat la seva disposició a facilitar l'accés en la forma reclamada ni tampoc cap element tendent a justificar la denegació del dret exercit.

A tot l'anterior cal afegir que de l'índex facilitat per la DGSP a l'aquí reclamant -i aportat per aquest a les presents actuacions-, s'infereix que tota la documentació que s'enumera en el dit índex, es refereix a informació que concerneix la persona aquí reclamant, de tal manera que s'ha de concloure que procedeix l'estimació de la present reclamació, en el sentit de reconèixer el seu dret d'accedir al contingut íntegre del seu expedient penitenciari, a l'empara del dret d'accés de l'art. 15 de la LOPD i els preceptes del RLOPD que s'han transcrit al fonament de dret segon. Tot això, sens perjudici del que es dirà a continuació sobre el cost derivat de les còpies de l'expedient, a fi de fer efectiu el dret en la forma que reclama la persona afectada.

Com a punt de partida cal subratllar que l'exercici del dret d'accés que ens ocupa, a l'igual que els drets de rectificació, cancel·lació i oposició, tenen caràcter gratuït. Així, l'art. 17.2 de la LOPD determina que per a l'exercici d'aquests drets no s'ha d'exigir cap contraprestació; i els art. 24.2 i 24.3 RLOPD insisteixen en aquest caràcter gratuït, i en el fet que el seu exercici *"en cap cas pot suposar un ingrés addicional per al responsable del tractament davant el qual s'exerceixen"*. I pel que fa al dret d'accés en particular, l'art. 28.3 RLOPD determina que *"si el responsable ofereix a l'afectat un procediment per fer efectiu el dret d'accés i l'afectat exigeix que aquest dret es materialitzi a través d'un procediment que impliqui un cost desproporcionat, quan el procediment ofert pel responsable produeix el mateix efecte i garanteix la mateixa seguretat, les despeses derivades de la seva elecció han d'anar a càrrec de l'afectat"*. Aquestes previsions de la LOPD i el RLOPD s'han de posar en relació amb el que disposa al respecte la Directiva 95/46/CE del Parlament europeu i del Consell, de 24/10/2005, relativa a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades. L'art. 12.a) d'aquesta Directiva disposa que el dret d'accés s'ha de poder exercir *"lliurement, sense restriccions i amb una periodicitat raonable i sense retards ni despeses excessives"*.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Del conjunt d'aquestes normes s'infereix que el caràcter gratuït esmentat per la LOPD i RLOPD, s'ha d'entendre en el sentit que l'exercici del dret no ha d'implicar un cost i per tant que en el moment de sol·licitar l'accés no es pot exigir una contraprestació, la qual cosa però no significa que les operacions que s'han de dur a terme per fer efectiu el dret tinguin un cost real per al responsable del fitxer o tractament, cost que en el seu cas podrà repercutir a la persona sol·licitant, sempre i quan no se li generi un cost excessiu.

Sobre la base de l'anterior, no cal dir que l'opció més senzilla i econòmica seria facilitar una còpia digitalitzada si és que el contingut de l'expedient està documentat en aquest suport, cosa que no sembla sigui així. I per al cas que es presumeix més probable com és que no estigui digitalitzat, i que per tant s'hagi de facilitar en suport paper, la DGSP podria exigir en aquest cas l'abonament de la taxa pel servei de realització de fotocòpies que correspongui, segons el previst a l'article 2.2 del Decret Legislatiu 3/2008, de 25 de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya i l'Ordre ECO/105/2012, de 18 d'abril, per la qual es dóna publicitat a les taxes amb caràcter general dels departaments de la Generalitat de Catalunya i del Departament d'Economia i Coneixement. Cal recordar novament aquí que el propi afectat ha manifestat la seva disposició a assumir el cost derivat de les còpies del seu expedient penitenciari.

Quart.- De conformitat amb allò establert als articles 16.3 de la Llei 32/2010 i 119 del RLOPD, en el casos d'estimació de la reclamació de tutela de drets, s'ha de requerir al responsable del fitxer per tal que en el termini de 10 dies faci efectiu l'exercici del dret. D'acord amb això, procedeix requerir l'entitat reclamada per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació de la present resolució, faciliti a la persona reclamant l'accés a les seves dades personals que és objecte de la present reclamació. Al respecte, per al cas que la persona afectada pretengui obtenir una còpia de la totalitat del seu expedient penitenciari, la DGSP haurà d'actuar segons el que s'ha exposat al fonament de dret tercer, és a dir, mitjançant l'atorgament d'una còpia digitalitzada si ja es disposa en aquest suport, o en cas contrari mitjançant còpia en paper, la qual cosa podrà donar lloc a exigir a la persona afectada l'abonament de les taxes corresponents. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés en els termes exposats, en el mateix termini de 10 dies l'entitat reclamada haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Per tot el que s'ha exposat,

RESOLC

Primer.- Estimar la reclamació de tutela formulada per XXX contra la Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

Segon.- Requerir la Direcció General de Serveis Penitenciaris per tal que en el termini de 10 dies comptadors a partir de l'endemà de la notificació d'aquesta resolució faci efectiu el dret d'accés exercit per la persona reclamant, en la forma assenyalada al fonament de dret quart. Un cop s'hagi fet efectiu el dret d'accés, en el mateix termini de 10 dies la Direcció General de Serveis Penitenciaris haurà de donar-ne compte a l'Autoritat.

Tercer.- Notificar aquesta resolució a la Direcció General de Serveis Penitenciaris i a la persona reclamant.

Quart.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 5 de desembre de 2013